

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Комисија за оцјену и одбрану завршног рада на другом циклусу студија

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА	
ПРИМЉЕНО: 17.03.2020	
	272/20

ПРЕДМЕТ: Извјештај о оцјени завршног рада кандидата Огњена Средојевића

Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци је на 114. сједници одржаној 17. октобра 2019. године донијело Одлуку број: 08/3.1130-12/19 о именовању ментора и Комисије за оцјену и одбрану завршног рада под називом: „Савремена дјелатност обавјештавања као функција дипломатских мисија“ у саставу:

1. Проф. др Милош Шолаја, ванредни професор, ужа научна област Међународни односи и безбједност, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, предсједник;
2. Доц. др Матеј Савић, доцент, ужа научна област Међународно право, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, члан-ментор;
3. Мр Жељко Будимир, виши асистент, ужа научна област Међународни односи и безбједност, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, члан.

Након проведених свих неопходних процедура, те извршеног увида у текст завршног рада кандидата Огњена Средојевића и његове анализе Комисија подноси Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци сљедећи:

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени завршног рада на другом циклусу студија под називом:
Савремена дјелатност обавјештавања као функција дипломатских мисија

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Огњен Средојевић рођен је 26.07.1980. године у Босанској Градишци, Босна и Херцеговина (СФРЈ). У Управи за полицијско образовање, Министарства унутрашњих послова Републике Српске завршио је Високу школу унутрашњих послова у Бањој Луци. Дипломирао је 21.09.2009. године одбранивши тему под називом „Социолошки аспекти тражења несталих лица“ и стекао стручно звање дипломирани правник унутрашњих послова – полицијско усмјерење. У Управи за полицијско образовање у Бањој Луци, дана 06.06.2011. године положио је Стручни испит по програму стручног испита са ВСС спремом и статусом полицијског службеника. На Високој школи унутрашњих послова, Универзитета у Бањој Луци завршио је основне студије првог циклуса, студијски програм Безбједност и криминалистика. Дипломирао је 25.12.2013. године одбранивши тему под називом „Полицијске агенције у Босни и Херцеговини“ и стекао академско звање дипломирани правник унутрашњих послова – полицијски смјер. Министарство унутрашњих послова Републике Српске, дана 06.10.2014. године са Рјешењем о пријему у радни однос на неодређено вријеме у МУП РС-а распоређује га на радно мјесто командир, Станично одјељење полиције Подградци, Полицијска станица Градишка, у статусу полицијског службеника. Даном 12.12.2018. године Рјешењем о утврђивању чина, редовно се унапријеђује у чин „инспектора“. У периоду од 2014. до 2016. године у Управи за полицијско

образовање, Одјељења за стручно усавршавање, МУП РС-а похађао је више стручних семинара на теме „Људска права и полиција“ (2014), Безбједносне политике информационо-комуникационог система у министарству“ (2015), „Примјена Закона о јавном реду и миру“ (2015), „Употреба силе“ (2015), „Рад полиције са малољетницима“ (2016) и „Курс за нижи руководни кадар“ (2016). У мјесецу априлу 2018. године учествовао је на три циклуса семинара у организацији Министарства правде Републике Српске, имплементиран од стране УНИЦЕФ-а, а уз подршку Швицарске и Шведске о стручном усавршавању лица које раде на пословима преступништва младих и кривичноправне заштите дјецe, те му је Министарство правде Републике Српске у новембру 2018. године издало Сертификат о стручној оспособљености за обављање послова из области преступништва младих и кривичноправне заштите дјецe и малољетника.

УВОДНИ ДИО ОЦЈЕНЕ ЗАВРШНОГ РАДА

Завршни рад под називом: „Савремена дјелатност обавјештавања као функција дипломатских мисија“ текстуално је написан на 110 страница, при чему обухвата укупно 118 страница компјутерски сложеног текста заједно са садржајем, апстрактном и библиографијом. Рад је подијељен у седам поглавља уз библиографију, биографију кандидата и изјаве као посебних секција рада. Централна два поглавља рада одређена предметом истраживања подијељена су у посебна потпоглавља у којима је кандидат ушао у меритум проблема који је постављен насловом завршног рада. Поштујући правила израде научног рада, а у складу са свим методолошким пропозицијама кандидат је на коректан начин обрадио све неопходне теме које чине структуру овог завршног рада, при чему се ухватио у коштац са свим релевантним питањима, а која се односе на функције дипломатских мисија и саму дјелатност обавјештавања у контексту дипломатских односа.

У Уводу рада кандидат Огњен Средојевић утврђује радну хипотезу и помоћне хипотезе, уз одређење метода које су кориштене у раду. У поглављу под насловом **Предмет истраживања**, кандидат Огњен Средојевић се бави прелиминарним одређењем предмета истраживања, а затим и теоријским одређењем предмета истраживања. У истом поглављу кандидат дефинише најзначајније појмове за истраживање, постављајући дефиниције. Такође, у овом поглављу је обрађено и просторно, временско и дисциплинарно одређење предмета истраживања.

У трећем поглављу под насловом **Циљеви истраживања** кандидат Огњен Средојевић дефинише научне и прагматске циљеве истраживања и то наглашавајући да је с научног аспекта циљ, прије свега утврдити утицај функција дипломатске мисије у погледу њиховог легалног рада, као и утицај прекорачења активности дипломатских мисија на дипломатске односе између држава.

У четвртном поглављу, под насловом **Појам дипломатије и дипломатске мисије** кандидат Огњен Средојевић анализира појам дипломатије, кодификацију дипломатско-конзуларног права, право посланства, дипломатске мисије и дипломатску службу.

У поглављу под насловом **Функције дипломатске мисије** кандидат је обрадио назначајнија питања у вези рада дипломатске мисије и поставио оквир за главну расправу у раду, а која је извршена у сљедећем поглављу под насловом **Обавјештајна дјелатност**.

У седмом поглављу изведена су **закључна разматрања**, гдје је кандидат Огњен Средојевић сублимирао све претходно наведено и дао нам цијелокупни преглед изведених истинитости на основу проведеног истраживања.

САДРЖАЈ РАДА

1. УВОД
2. ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА
  - 2.1. Прелиминарно одређење предмета истраживања
  - 2.2. Теоријско одређење предмета истраживања
  - 2.3. Просторно одређење предмета истраживања
  - 2.4. Временско одређење предмета истраживања
  - 2.5. Дисциплинарно одређење предмета истраживања
3. ЦИЉЕВИ ИСТРАЖИВАЊА
4. ПОЈАМ ДИПЛОМАТИЈЕ И ДИПЛОМАТСКЕ МИСИЈЕ
  - 4.1. Појмовно одређење и дефинисање дипломатије
  - 4.2. Појмовно одређење и дефинисање дипломатске мисије
  - 4.3. Кодификација дипломатског и конзуларног права – појмовно одређење и значај
  - 4.4. *Corpus Diplomaticus*
  - 4.5. Дипломатска служба
  - 4.6. Право посланства
5. ФУНКЦИЈЕ ДИПЛОМАТСКЕ МИСИЈЕ
  - 5.1. Утврђивање функција дипломатске мисије
    - 5.1.1. Бечка конвенција о дипломатским односима
    - 5.1.2. Бечка конвенција о конзуларним односима
    - 5.1.3. Њујоршка конвенција о специјалним мисијама
    - 5.1.4. Бечка конвенција о представљању држава у њиховим односима са међународним организацијама универзалног карактера
  - 5.2. Дипломатско обавјештавање (комуницирање, информисање, извјештавање)
    - 5.2.1. Слобода општења са представницима трећих држава
    - 5.2.2. Улога средстава јавног информисања
    - 5.2.3. Кориштење електронских средстава за извиђање
    - 5.2.4. Слобода општења са појединцима
    - 5.2.5. Непосредно посматрање (опсервирање)
6. ОБАВЈЕШТАЈНА ДЈЕЛАТНОСТ
  - 6.1. О безбједности уопште
  - 6.2. Обавјештајна служба у дипломатији
  - 6.3. Обавјештајна дјелатност – појмовно одређење и дефинисање
  - 6.4. Облици прекорачења функција дипломатских мисија
    - 6.4.1. Дипломатска шпијунажа
    - 6.4.2. Субверзивне дјелатности
      - 6.4.2.1. Психолошко-пропагандна активност
      - 6.4.2.2. Политичка агентура
      - 6.4.2.3. Тајно помагање опозиционих субјеката
      - 6.4.2.4. Изазивање и кориштење друштвених криза
      - 6.4.2.5. Дистанциона дејства
  - 6.5. Свеобухватна безбједносна превентива
  - 6.6. Изазови и будућност савремене дипломатије
7. ЗАКЉУЧАК
8. БИБЛИОГРАФИЈА

ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

Предмет истраживања овог завршног рада, односно његова насловна тема јесте „Функције дипломатских мисија: Савремена обавјештајна дјелатност“. Садржај овог рада је указао на остваривање савремених облика обавјештајне дјелатности, како у погледу легалног рада тако и у прекорачењу активности дипломатских мисија, а које су од значаја за реализацију стратешких интереса државе. У том правцу, овај рад је анализирао начине и облике легалне обавјештајне дјелатности од стране дипломатско-конзуларних представника и осталог особља ангажованог у дипломатским мисијама. Такође овај рад се бавио начинима и облицима прекорачења дипломатске функције обавјештавања приликом вршења спољнополитичке дјелатности, као и уласка у нову област илегалне обавјештајне дјелатности, а што за посљедицу има негативну рефлексију у погледу међународних односа између држава.

У раду је са посебном пажњом указано на значај прекорачења дипломатске функције обавјештавања од стране запослених у дипломатским мисијама, односно изазова, ризика и пријетњи како по безбједност истих, тако и опасност од откривања, њихове посљедице, а што даље доводи до нарушавања међународних односа, односно нарушавању односа међу државама. Такође постоји реална процјена да држава као субјект међународног права има значајну улогу у појави мотивисаности и спровођењу прекорачења легалних обавјештајних дјелатности усмјереним према другим државама.

У вези извршења функције обавјештавања дипломатских мисија, односно дипломатско-конзуларних представника и могућностима прекорачења дозвољених граница њихових функција, може се навести, да се злоупотребе дипломатских и конзуларних права, привилегија и имунитета у пракси најчешће манифестују: у спровођењу класичне обавјештајне дјелатности према држави пријема, а која је резултат свјесног прекорачења дозвољених граница функције обавјештавања, спровођењу обавјештајне дјелатности према трећим државама, затим пропагандној активности усмјереној према држављанима државе пријема и држављанима трећих држава. Горе наведено се предузима све у циљу њиховог придобијања за вриједности које су одлика друштвених односа у држави именована, пропагандно-субверзивној активности усмјереној према држављанима државе пријема, потом политичким, економским и другим пријетњама и притисцима, успостављању тијесне везе, затим пружању помоћи на свим пољима опозиционим групама, институцијама и организацијама у држави пријема, а које дјелују против постојећег државног поретка, као и организованом одвођењу стручних и научних кадрова државе пријема тј. “крађа мозга” у сопствену државу, а ради јачања научне и технолошке основе сопствене државе и слабљењу државе пријема на истим основама и друго.

Прекорачења дипломатске функције обавјештавања су пратиле међудржавне односе током развоја међународне заједнице, нарочито у XX, те у првим деценијама XXI вијека, а што се данас потврђује у свијету савремених информационих технологија и њиховој трци у медијском обавјештавању јавности.

Прекорачења дипломатске функције обавјештавања имају за посљедицу политичку нестабилност и превирања како у државама понаособ, тако и у односима међу државама, а све наведено јесте суштинска препрека за успостављање и одржавање прихваћених међународних норми понашања и односа између држава.

ОСНОВНЕ МЕТОДЕ РАДА

У раду су кориштене сљедећи методе: 1. Општи научни метод, односно статистички метод који се примјењује у циљу утврђивања учесталости прекорачења дипломатске функције обавјештавања, од стране дипломатских представника који су акредитовани у држави пријема. 2. Емпиријски метод који се односи на трагање за мотивима, појавним облицима и ризицима прекорачења дипломатске функције обавјештавања, као и облика нарушавања међународних односа, односно нарушавању односа између држава. Такође овим методом се врши позивање на различите теоријске и емпиријске радове и црпљење релевантних информација у погледу прекорачења дипломатске функције обавјештавања. 3. Метода анализе која обухвата анализу кључних докумената у погледу успостављања функција и дјелокруга легалног рада у дипломатским мисијама. 4. Метода структуралне анализе која ће се користити у сврху прикупљања података за боље разумијевање савремених облика обавјештајне дјелатности, како у погледу легалног рада тако и у прекорачењу активности дипломатских мисија, а које су од значаја за реализацију стратешких интереса државе. 5. Упоредни метод поређење конкретних примјера из праксе као и учесталост прекорачења дипломатске функције обавјештавања, вршене од стране дипломатских представника који су акредитовани у држави пријема, фокусирајући се првенствено на европско просторно одређење али без ограничења, тј. укључујући како регионални, тако и међународни ниво. 6. Метода синтезе разматрање утицаја обавезујућих међународних норми дефинисаних у међународним конвенцијама о дипломатским и конзуларним односима, а на остваривање савремених облика обавјештајне дјелатности. 7. Дедуктивни метод, односно извођење закључака на бази анализе садржаја и коришћења осталих метода, а са циљем утврђивања оправданости постојања међународних конвенција о дипломатским и конзуларним односима.

РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС

Научна допринос истраживања се односи на унапређењу бољег разумијевања савремене обавјештајне дјелатности, која се врши од стране дипломатско-конзуларних представника ангажованим у дипломатским мисијама. Такође односи се и на унапређењу јаснијег разумијевања мотива, а затим облика и циљева прекорачења дипломатске функције обавјештавања, извршене од стране дипломатско-конзуларних представника државе (одашиљања) слања, односно у спровођењу класичне обавјештајне дјелатности према држави пријема, затим спровођењу обавјештајне дјелатности према трећим државама, као и пропагандној активности усмјереној према држављанима државе пријема и држављанима трећих држава. Ово истраживање је дало значајан научни допринос јер потврђује сазнања из међународне праксе у погледу суштине предмета истраживања, а уједно, проширујући већ посотјећа сазнања на околности функција дипломатских мисија као и савремене обавјештајне дјелатности.

Такође, наведени допринос се огледа и у аргументованом презентовању негативних рефлексија, као резултата откривања прекорачења активности дипломатских мисија, а приликом вршења спољнополитичке дјелатности од стране државе слања. Посљедице које наступају погађају узајамно како државу пријема, тако и државу слања. Посљедице које ће наступити или су већ наступиле су различитог карактера и интензитета, које погађају политички, војни, економски, научно-технолошки, еколошки сегмент државе, али такође и различите области друштвеног живота као што су образовни, здравствени, спортски, културни и друго. Све ово је на адекватан и квалитетан начин обрађено у раду.

Број:08.257/20

Датум: 12.03.2020.

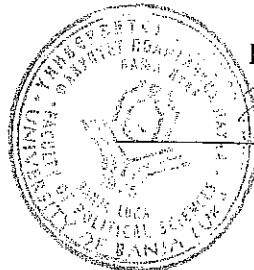
На основу члана 3. Правилника о поступку провјере оригиналности завршних радова студената на II и III циклусу студија Универзитета у Бањој Луци број 02/04-3.2688-4/17 од 28.09.2017. године издаје се

У В Ј Е Р Е Њ Е

Овим се потврђује да је мастер рад кандидата **Огњена Средојевића** под називом „Савремена дјелатност обавјештавања као функција дипломатских мисија“ провјерен путем званичног софтвера за откривање плагијата дана 20. 02 .2020. године.

Шеф библиотеке

Нина Кујала

В.Д. ДЕКАНА

[Signature]

ДОСТАВЉЕНО:

- Ментору
- А/А